

بررسی نقش مسجد در قانون‌گرایی و قانون‌پذیری افراد جامعه

یکی از راهکارهای مهم ایجاد یک جامعه قانون‌مدار، آشنایی با قوانین است. مسجد مکانی مناسب برای این منظور است، مکانی که در آن ضمن آشنا کردن مردم با قوانین، اهمیت رعایت آن نیز گوشزد می‌شود.

خبرگزاری مهر - یکی از راهکارهای مهم ایجاد یک جامعه قانون‌مدار، آشنایی با قوانین است. مسجد مکانی مناسب برای این منظور است، مکانی که در آن ضمن آشنا کردن مردم با قوانین، اهمیت رعایت آن نیز گوشزد می‌شود. شاید بتوان در تعریفی ساده قانون را مجموعه‌ای از بایدها و نبایدها دانست. معمولاً افراد برای فرار از قانون برنامه‌هایی را در نظر می‌گیرند. اما در جامعه اسلامی که قوانین آن بر پایه دین است، افراد نه تنها از قانون فراری نیستند؛ بلکه با میل و رغبت تن به آن می‌دهند. در این میان مسجد نقشی اساسی برای قانون‌پذیر کردن افراد جامعه دارد. سازوکار مسجد در این زمینه دو گونه است که در ادامه به آن می‌پردازیم.

مسجد و آموزش غیرمستقیم قانون‌گرایی

نماز جماعت عبادتی است که افراد در آن به صورت غیرمستقیم، آموزش قانون‌گرایی را می‌بینند. متابعت از امام جماعت، مثال بسیار بارز این ادعاست. کم یا زیاد کردن یک رکن در نماز، باعث ابطال آن می‌شود. در نماز جماعت، تبعیت از امام جماعت چنان مهم است که اضافه کردن عمدی یک رکن آن را باطل نمی‌کند؛ مثلاً اگر کسی به گمان اینکه امام جماعت سر از رکوع برداشته، سر از رکوع بردارد و متوجه شود که امام جماعت هنوز در حال رکوع است، باید به رکوع بازگردد. فرد در اینجا می‌فهمد که تبعیت از امام جماعت بر همه چیز اولویت دارد. این فرد در جامعه نیز می‌آموزد که قانون بر تمام مصالح فردی اولویت دارد. حس پذیرش این واقعیت در این فرد، با حضور در نماز جماعت تقویت می‌شود.

مساجد به صورت دیگری نیز می‌توانند به قانون‌گرایی و قانون‌پذیری آحاد جامعه کمک کنند و آن آموزش احکام و فقه است که شاید در ابتدا رابطه بین فقه‌مدار بودن و قانون‌گرا بودن مشخص نشود. فقه همانند قانون مجموعه‌ای از بایدها و نبایدهاست و درواقع خود، قانون است؛ منتها قانون دین. لذا کسانی که دستورهای دینی را اجرا می‌کنند و به مسجد رفت و آمد دارند، راحت‌تر تن به قانون می‌دهند. این افراد در مسجد آموزش رعایت و احترام به قانون را دیده‌اند.

برگزاری مسابقات فرهنگی برای کودکان

آموزش در دوران کودکی بسیار تأثیرگذارتر از آموزش در سنین بزرگ سالی است. برای اینکه افراد یک جامعه به قانون احترام بگذارند، باید از دوران کودکی بر روی آنها کار فرهنگی کرد. مساجد بهترین مکان برای این منظور است. می‌توان با برگزاری مسابقات فرهنگی در این زمینه احترام به قانون را در کودکان نهادینه کرد.

ائمه جماعات

ائمه جماعات می‌توانند با تذکر مردم را به رعایت قانون تشویق کنند. همچنین ائمه جماعات باید این نکته را گوشزد کنند که قانون در حکومت اسلامی با قانون در کشورهای دیگر تفاوت دارد. در جامعه اسلامی قانون رنگ و بوی اسلامی دارد؛ از این رو عمل به آن واجب است. ائمه که خود الگو محسوب می‌شوند با رعایت قانون تأثیر بسزایی در قانون‌پذیری افراد خواهند داشت.

آشنایی با قوانین

یکی از راهکارهای مهم ایجاد یک جامعه قانون‌مدار، آشنایی با قوانین است. مسجد مکانی مناسب برای این منظور است. مکانی که در آن ضمن آشنا کردن مردم با قوانین، اهمیت رعایت آن نیز گوشزد می‌شود.

سخن پایانی

کسانی که به مساجد رفت‌وآمد دارند، به طور طبیعی از دیگران قانون‌مدارترند و برای قانون ارزش بیشتری قائل‌اند. با مراجعه به آمار

جرائم در کشور و بررسی مجرمان، این نکته به خوبی مشخص می‌شود که کسانی که مرتکب جرائم می‌شوند، با مسجد بیگانه هستند. اهل مسجد حتی اگر مجازاتی هم برای قانون شکنان وجود نداشته باشد، به دلیل رعایت حق الناس و ترس از عذاب اخروی، قانون را زیر پا نمی‌گذارند؛ البته همیشه این‌گونه نیست.

در بیشتر موارد اهل مسجد خود را موظف به رعایت قانون می‌دانند، حتی در پیشرفته‌ترین کشورها نیز هنگامی که ابزارهای کنترل از میان برداشته می‌شود، افراد خود را رها می‌یابند و قانون را زیر پا می‌گذارند. اما انسان‌های دیندار برای قانون ارزشی الهی قائل هستند به نحوی که هیچ‌گاه حاضر نیستند پا را از محدوده آن فراتر بگذارند.*

.....

*علیرضا مغانلو